

NACZELNA IZBA LEKARSKA
NACZELNY RZECZNIK ODPOWIEDZIALNOŚCI ZAWODOWEJ
00-764 Warszawa, ul. Sobieskiego 110 lok. 16 tel: (22) 559-13-46 do 48

Warszawa, dnia ²⁵..... listopada 2016r.

Okręgowi Rzecznicy Odpowiedzialności Zawodowej

W związku z kierowanymi przez niektórych okręgowych rzeczników odpowiedzialności zawodowej pytaniami i wątpliwościami odnośnie tego, jak prawidłowo powinien postąpić organ prowadzący postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej lekarzy w przypadku upływu 5-letniego okresu przedawnienia karalności przewinienia zawodowego, jeżeli w sprawie tego samego czynu jest prowadzone równocześnie postępowanie karne, mając na uwadze treść opinii prawnej prof. dr hab. Eleonory Zielińskiej (załącznik nr 1), sporządzonej niedawno na zlecenie Okręgowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej w Katowicach, przedstawiam następujące informacje:

Jak wiadomo, wzajemna relacja art. 64 ust. 3 oraz art. 64 ust. 4 ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich była różnie interpretowana przez poszczególne organy izb lekarskich, w szczególności sądy lekarskie oraz rzeczników odpowiedzialności zawodowej.

Do kwestii tej odniósł się również Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 11 lutego 2015r., kontrolując prawidłowość postępowania sądów lekarskich w sprawie o sygn. SDI 51/14 (załącznik nr 2). W tej sprawie Sąd Najwyższy – chociaż od momentu popełnienia czynu przez lekarza upłynęło już 6 lat – **zawiesił postępowanie** kasacyjne do czasu wydania prawomocnego rozstrzygnięcia przez sąd karny, gdyż, jak zauważył Sąd Najwyższy **dopiero wtedy okaże się**, jaki termin przedawnienia karalności ma w tym konkretnym przypadku zastosowanie. Dopiero bowiem prawomocne zakończenie toczącego się postępowania karnego pozwoli stwierdzić, czy dany czyn lekarza stanowi jednocześnie przestępstwo, czy też nie. Uznanie, że czyn ten stanowi jednocześnie przestępstwo oznaczać będzie, że termin przedawnienia jego karalności jako przewinienia zawodowego należy ustalić zgodnie z przepisami rozdziału XI Kodeksu Karnego. Informacje o tym orzeczeniu Sądu Najwyższego były już rzecznikom odpowiedzialności zawodowej przekazywane.

Wskazać ponadto należy, że w kwestii tego, kiedy i na jakiej podstawie można stwierdzić, że czyn stanowiący przewinienie zawodowe stanowi jednocześnie przestępstwo, orzecznictwo Sądu Najwyższego pozostaje jednolite. W uchwale 7 Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 28 września 2006 r. o sygn. I KZP 8/06 (załącznik nr. 3) zauważa się, że „w postępowaniu dyscyplinarnym ustalenie, iż przewinienie

dyscyplinarne zawiera znamiona przestępstwa musi być oparte na prawomocnym wyroku skazującym za przestępstwo, którego znamiona są zawarte w zarzucanym przewinieniu dyscyplinarnym". Takie samo stanowisko zajął Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 9 września 2013 r. o sygn. SDI 26/13 (załącznik nr 4): „jedynie prawomocny wyrok sądu powszechnego skazujący za przestępstwo, którego znamiona zawarte są w zarzucanym przewinieniu zawodowym jest podstawą ustaleń w postępowaniu dyscyplinarnym, że przewinienie takie zawiera znamiona przestępstwa”.

Mając na uwadze wspomnianą na wstępie opinię prof. dr hab. Eleonory Zielińskiej i orzecznictwo Sądu Najwyższego w tej kwestii Naczelny Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej zauważa, że w sytuacji, gdy:

- 1) rzecznik odpowiedzialności zawodowej **wszczął postępowanie** w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej,
- 2) w toku postępowania okazało się, że przeciwko temu samemu obwinionemu o ten sam czyn toczy się postępowanie karne (jednoczesność i podmiotowo-przedmiotowa tożsamość postępowania karnego i postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej),
- 3) zbliża się 5-letni termin ustania karalności przewinienia zawodowego,

wskazane i dopuszczalne jest skorzystanie z możliwości przewidzianej w art. 54 ust. 2 ustawy o izbach lekarskich, tj. zawieszenie postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej do czasu ukończenia postępowania karnego.

Postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej może, a właściwie powinno pozostawać zawieszane nawet jeśli od momentu popełnienia przewinienia zawodowego upłynęło już 5 lat, a postępowanie karne nadal jest w toku. Jak zauważa prof. dr hab. Eleonora Zielińska, intencją ustawodawcy było, żeby w sytuacji gdy przewinienie zawodowe stanowi jednocześnie przestępstwo zrównać okres przedawnienia w obu przypadkach. Gdyby przyjęć, że po upływie 5 lat od popełnienia czynu przez lekarza automatycznie umarza się postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej, jeżeli nie zapadł prawomocny wyrok skazujący sądu karnego, to oznaczałoby to uzależnienie terminu przedawnienia karalności czynu od czasu trwania postępowania karnego, a nie od tego, czy czyn stanowi przestępstwo.

Naczelny Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej w pełni przychyła się do stanowiska prof. dr hab. Eleonory Zielińskiej, że za **błędne** jednak uznać należy zawieszanie postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej automatycznie po uzyskaniu wiedzy przez rzecznika, że w sprawie toczy się również postępowanie karne.

Zasadą jest bowiem, że postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej lekarzy toczy się niezależnie od postępowania karnego (art. 54 ust. 1 ustawy o izbach lekarskich). Zawieszenie postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej do czasu ukończenia postępowania karnego, stanowi wyjątek od zasady

niezależności tych dwóch postępowań. Dlatego też, rzecznik w każdej konkretnej sprawie zobowiązany jest wnikliwie rozważyć, czy zawieszenie postępowania jest celowe i czy wynik postępowania karnego rzeczywiście będzie miał wpływ na rozstrzygnięcie wydane w postępowaniu w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej.

Podkreślić należy, że rzecznik powinien w przypadku upływu 5 lat od dnia popełnienia czynu zarzucanego lekarzowi oczekiwać na prawomocne rozstrzygnięcie sądu karnego i dopiero po jego wydaniu podjąć zawieszony postępowanie.

Zauważyć jednocześnie trzeba, że art. 64 ust. 4 ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich odnosi się do kwestii ustania karalności przewinienia zawodowego (przedawnienia karalności przewinienia zawodowego). Przepis ten nie ma natomiast zastosowania do tzw. przedawnienia ścigania, o którym mowa w 64 ust. 1 tej ustawy. W związku z tym, jak wynika z opinii prof. dr hab. Eleonory Zielińskiej, jeżeli rzecznik poweźmie informację wskazującą na możliwość popełnienia przez lekarza przewinienia zawodowego już po upływie 3 lat od chwili popełnienia czynu, to jest zobowiązany do odmowy wszczęcia postępowania wyjaśniającego z uwagi na upływ terminu określonego w art. 64 ust. 1 ustawy, nawet jeśli ten czyn stanowi równocześnie przestępstwo.

Załączniki:

1. Opinia prof. dr hab. Eleonory Zielińskiej dot. kwestii przedawnienia przewinienia zawodowego stanowiącego równocześnie przestępstwo.
2. Wyciąg z protokołu rozprawy z dnia 11 lutego 2015r., sygn. SDI 51/14.
3. Uchwała 7 Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 28 września 2006r., sygn. I KZP 8/06.
4. Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2013r. sygn. SDI 26/13.

Naczelny Rzecznik Odpowiedzialności
Zawodowej
lek. Grzegorz Wrona